

6. ОСВІТЯНСЬКІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 004.853

Доц. О.Л. Гапеева, канд. істор. наук –
Львівський аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО І ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Проаналізовано окремі питання формування інформаційного середовища сучасного вишу та запропоновано структурно-функціональну модель інформаційно-освітнього середовища вищого військового навчального закладу.

Ключові слова: інформаційні технології, освіта, вищий військовий навчальний заклад.

Підвищення ефективності навчального процесу у вищих навчальних закладах шляхом впровадження і масового поширення інформаційних та комунікаційних технологій є одним із пріоритетних напрямків інформатизації освіти [1].

Проблематика дослідження визначається існуванням такою суперечністю у вищій освіті: інформатизація освітніх процесів у вищому навчальному закладі має ґрунтуватися на використанні можливостей інформаційних технологій, однак не має універсальної моделі, яка забезпечувала б формування єдиного інформаційного середовища вишу.

Окремі питання щодо моделювання єдиного інформаційного середовища сучасних вишів розробляли педагоги, психологи та фахівці в галузі інформаційних управлінських систем і технологій: теорія педагогічних систем, питання моделювання і технологізації навчання, побудови інформаційного простору навчального закладу стали предметом досліджень С.Л. Анатасяна, Л.А. Забеліної, Л.М. Забродської, Н.Г. Мальцевої, Є.М. Хрикова, Д.Є. Щедролосьєва, Ю.М. Рашкевича та ін. Але різноманітне бачення інформатизації вищого навчального закладу зумовлює необхідність визначення методологічних засад застосування ІТ.

Аналіз наукових студій щодо створення єдиного інформаційного простору сучасного вишу дає підстави стверджувати, що процес формування інформаційного простору умовно можна поділити на такі етапи:

1. Методологічний, який охоплює: розроблення структурно-функціональної моделі інформаційно-освітнього середовища, її організаційної структури, формування спільного інформаційного фонду та розроблення прямих та зворотних взаємозв'язків об'єктів та суб'єктів управління навчального процесу.
2. Технологічний, кінцевою метою якого є формування єдиної бази даних; забезпечення розподіленого доступу співробітників підрозділів до функцій і елементів цих системи з використанням Web-інтерфейсу.
3. Технічний, який передбачає використання інтеграційної архітектурної моделі ІУС за принципом трирівневої архітектури; дотримання єдиного

протоколу взаємодії між підсистемами; відповідний рівень безпеки та адміністрування [2].

Варто зауважити, що використання сучасних інформаційних технологій у формуванні інформаційного простору навчального закладу дає змогу організувати інформаційні потоки без порушення тематичної єдності змістовних інформаційних блоків із збереженням функціонального призначення кожного з них. Окрім цього, єдиний інформаційний простір вищого військового навчального закладу, на нашу думку, передбачає розроблення ефективної технології інформаційного обміну та залучення інформаційних фондів у процес управління. Інформаційні технології, які при цьому використовуються, містять чотири складники: модель інфокомунікаційних відносин, формування інформаційних потоків і фондів, маршрути інформаційних надходжень, канали руху інформації.

Отже, моделювання інформаційно-освітнього середовища видового ВВНЗ передбачає вирішення таких завдань:

- створення системи збирання й аналізу інформації;
- забезпечення обміну даними між керівництвом ВВНЗ та його структурними підрозділами;
- забезпечення обміну інформацією між структурними підрозділами;
- забезпечення доступу до навчальних та наукових ресурсів ВВНЗ.

На рис. зображено основні завдання щодо створення інформаційної системи сучасного військового вишу.

Рис. Основні завдання щодо створення інформаційної системи сучасного військового вишу

Ми пропонуємо модель, яка складається з п'яти підсистем з розподіленим рівнем доступу. Вся інформація зберігається з використанням засобів файлової системи. У функції архітектури бази ми пропонуємо трирівневу архітектуру, яку застосовують для побудови сучасних корпоративних інформаційних систем [3].

Ми вважаємо, що модель має ґрунтуватися на таких основних принципах:

- формування єдиної бази даних (БД) для всіх задач управління в ВВНЗ;
- визначення типового інформаційного і програмного забезпечення (ПЗ);
- поетапний перехід з вже існуючих підсистем до єдиної системи;
- створення єдиного електронного документообігу.

Кожний змістовний модуль забезпечить автоматизацію такої інформації:

1. Модуль планування і управління: навчальні програми і плани; робочі навчальні програми дисциплін, що викладаються; автоматичне заповнення додатків до дипломів; автоматизований моніторинг рейтингу та успішності курсантів.
2. Модуль управління навчально-методичною та науковою діяльністю: управління навчально-методичною та науковою роботою; ведення тематичних карток на НДР, облік раціоналізаторської, винахідницької та патентно-ліцензійної діяльності, редакційно-видавничої діяльності; облік та реєстрація науково-дослідних робіт, ведення реєстраційних, тематичних та облікових карток; картотека замовників та споживачів наукової продукції; управління інформаційною діяльністю бібліотеки; управління навчанням ад'юнктів; облік комп'ютерно-орієнтованих тестових програм, електронних навчальних методичних комплексів, облік навчально-методичних розробок та наукових праць.
3. Модуль управління персоналом: організаційно-штатна структура; облік кадрової документації, облік особових карток науковців, персональний облік по особового складу.
4. Модуль управління фінансами та матеріальними засобами: бухгалтерський облік та звітність, управління фінансовими потоками, облік основних засобів (за службами).
5. Модуль підтримки та прийняття рішення: інтеграція даних із різних підсистем, стратегічне планування.

Висновки. Отже, ми запропонували модель інформаційного середовища вищого навчального закладу, яка у своєму складі має містити п'ять модулів, та визначено характеристику кожного змістовного модулю. Ми вважаємо, що запропонована модель інформаційного освітнього середовища дасть змогу розширити застосування ІКТ в управлінні військовим вищим та сприятиме підвищенню якості освіти, що дасть змогу вивести систему підготовки курсантів на новий рівень розвитку.

Література

1. **Про Національну** програму інформатизації України: Закон України від 4 лютого 1998 р., № 74/98–ВР.
2. **Луцький Л.Г.** Деякі аспекти побудови інформаційного простору організації / Л.Г. Луцький, М.Г. Макаренко, М.Ю. Мирошнікова. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. **Управління** університетом в контексті Європейського простору вищої освіти: Методичні матеріали. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2008. – 62 с.

Ганеева О.Л. Формирование информационно-образовательной среды высшего военного учебного заведения

Проанализированы отдельные вопросы формирования информационной среды современного вуза и предложена структурно-функциональная модель информационно-образовательной среды высшего военного учебного заведения.

Ключевые слова: информационные технологии, образование, высшее военное учебное заведение.

Нареуєва О.Л. Forming of informative and educational environment of higher military educational establishment

The article analyzes some issues of the information environment of modern High School and proposed structural and functional model of information-educational environment of the military institution.

Keywords: information technology, education, higher military educational institution.

УДК 336.14+37.014.543

**Доц. О.Й. Вівчар, канд. екон. наук;
магістрант О.В. Дикун – НУ "Львівська політехніка"**

**ЗНАЧЕННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В АСПЕКТІ
ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Розглянуто основні шляхи вдосконалення системи фінансування освіти міста Львова. Здійснено аналіз місцевого бюджету за 2008-2010 рр., зокрема окремі статті видатків бюджету. Запропоновано варіанти пошуку додаткових джерел коштів на фінансування видатків освітньої галузі.

Ключові слова: місцевий бюджет, аналіз витрат, видатки на освіту, місто Львів.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сьогодні досить актуальною є проблема вироблення механізму, котрий у своїй діяльності визначав би основні принципи формування місцевих бюджетів, розподіл повноважень та функцій усіх рівнів влади, а звідси – видатків відповідного бюджету. Місцеві бюджети відіграють важливу роль насамперед у соціально-економічному розвитку міста, оскільки саме вони стають джерелом для фінансування закладів освіти, охорони здоров'я, культури, що, своєю чергою, є основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Саме внаслідок цього і виникла потреба у проведенні аналізу виконання місцевих бюджетів на основі фінансування освітньої галузі, оскільки недостатнє матеріальне забезпечення призводить до руйнації інфраструктури освіти, що є наслідком негативних тенденцій у цій галузі [3, 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій за темою. Проблемам розвитку сучасної системи освіти приділяли і приділяють значну увагу. В Україні цю проблему досліджували В. Андрущенко, К. Павлюк, І. Вакарчук, І. Волошин, О. Ляшенко.

Багато авторів у своїх працях відзначають, що сьогодні недофінансування освітньої галузі є актуальною проблемою держави та потребує впровадження нею заходів щодо вирішення цього питання. Основою фінансування шкіл, на їхню думку, залишаються, як і тепер, кошти районного (міського) бюджету, і саме є базовим рівнем фінансування, а кошти загальнодержавного бюджету – другий варіант фінансування [7].

Виклад основного матеріалу дослідження. Освіта – це основа розвитку суспільства, нації та держави. Вона розвиває та підсилює духовний, економічний та інтелектуальний потенціал держави і є визначальним фактором наукової, соціально-економічної та культурної життєдіяльності громади.